

POSTANOWIENIE

Dnia 3 grudnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Teresa Flemming-Kulesza (przewodniczący)

SSN Zbigniew Korzeniowski

SSN Jerzy Kuźniar (sprawozdawca)

w sprawie z protestu wyborczego E. S.

przeciwko ważności wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej,

przy udziale:

1) Prokuratora Generalnego,

2) Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej,

3) Przewodniczącego Okręgowej Komisji Wyborczej w W.,

po rozpoznaniu na posiedzeniu w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 3 grudnia 2015 r.,

postanawia:

**wyrazić opinię o zasadności zarzutu protestu i ocenić, że
naruszenie przepisów kodeksu nie miało wpływu na wynik
wyborów.**

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 2 listopada 2015 r. E. S., na podstawie art. 82 § 1 pkt 2 i § 3, art. 83 i art. 241 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (Dz.U. Nr 21, poz. 112 ze zm.) oraz art. 101 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej wniósł protest wyborczy przeciwko ważności wyborów do Sejmu i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzonych w dniu 25 października 2015 r.,

wnosząc o stwierdzenie nieważności wyborów do Sejmu i Senatu RP w okręgu wyborczym nr [...], w Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] w R., gmina R., powiat p., województwo [x], ze względu na naruszenie art.228 § 1 pkt 8 Kodeksu wyborczego.

W uzasadnieniu podał, że działając w imieniu własnym (jako wyborca, którego nazwisko w dniu wyborów było umieszczone w spisie wyborców w obwodzie nr [...] w R.) stwierdził, iż w OKW nr [...] doszło do nieprawidłowości przy ustalaniu wyników głosowania na kandydata na posła z listy nr [...] Komitetu Wyborczego P., E. S.. Wskazał, że powyższe ma bezpośredni wpływ na ustalenie wyników wyborów, gdyż w tej Komisji Obwodowej błędnie przypisano oddane na niego głosy stwierdzając w protokole, iż uzyskał 0 głosów. Na poparcie podnoszonych zarzutów wniósł o przeprowadzenie czynności dowodowych w następującym zakresie:

1. Nakazanie przeprowadzenia ponownego przeliczenia głosów w OKW nr [...] w celu ustalenia rzeczywistej liczby głosów ważnych oddanych na kandydata E. S.,
2. nakazanie przeprowadzenia ponownego zliczenia głosów w pozostałych komisjach obwodowych okręgu 20 na okoliczność potwierdzenia rzeczywistej liczby głosów oddanych na wyżej wymienionego kandydata (z ostrożności procesowej, do uznania Sądu),
3. przesłuchanie świadka, przewodniczącego OKW nr [...] A. T. na okoliczność sposobu liczenia głosów, osób odpowiedzialnych za wskazaną czynność, metod liczenia i przekazania wyników do PKW, osób sporządzających protokół oraz
4. przesłuchania w charakterze świadków wyborców składających oświadczenia na okoliczność własnoręcznego podpisania oświadczeń i treści w nich zawartych (z ostrożności procesowej).

Wnoszący protest załączył do niego odrębne oświadczenia - własne, oraz wyborców z listy wyborców OKW nr [...]: J. T. (PESEL [...]), A. T. (PESEL [...]), M. S. (PESEL [...]), A. T. (PESEL [...]), E. S. (PESEL [...]), E. S. (PESEL [...]), K. S. (PESEL [...]), o oddaniu głosu ważnego na kandydata E. S. oraz oświadczenie

członka OKW nr [...] A. T. stwierdzającego istnienia głosów ważnych oddanych na kandydata E. S..

W ocenie wnoszącego protest działanie OKW nr [...] w sposób istotny przyczyniło się do naruszenia prawa wyborczego i konstytucyjnego w zakresie zliczania głosów dla kandydatów do Sejmu, co miało istotny wpływ na wynik wyborów, wpłynęło także na wyniki pozostałych list wyborczych i uzyskanej liczby mandatów.

W odpowiedzi na protest, Państwowa Komisja Wyborcza, odnosząc się do zarzutu protestu wyraziła stanowisko, że dla ustalenia stanu faktycznego wymagane by było przeprowadzenia postępowania dowodowego, niemniej zauważyła, iż z dołączonego do protestu oświadczenia A. T. - członka obwodowej komisji wyborczej, wynika, że na wnoszącego protest w obwodzie oddano 31 głosów. Komisja zauważa jednocześnie, że w protokole głosowania taką liczbę głosów obwodowa komisja wyborcza przypisała kandydatce z tej samej listy umieszczonej na niej bezpośrednio nad wnoszącym protest. Prawdopodobnie zatem obwodowa komisja wyborcza prawidłowo ustaliła liczbę głosów oddanych na listę zgłoszoną przez Komitet Wyborczy P., a nieprawidłowo na poszczególnych kandydatów z tej listy. PKW zwróciła uwagę, że lista kandydatów na posłów Komitetu Wyborczego P. w okręgu wyborczym nr [...] w wyborach do Sejmu, którego dotyczy protest, nie uzyskała żadnego mandatu. W związku z powyższym Państwowa Komisja Wyborcza wyraziła opinię, że nawet gdyby zarzut okazał się zasadny, to nie miałoby to wpływu na wynik wyborów.

Prokurator Generalny w odpowiedzi na protest, wyraził pogląd, że zarzut protestu wyborczego dotyczący nierzetelnego obliczenia liczby głosów ważnych oddanych na kandydata Komitetu Wyborczego P. – E. S. w Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] w R. w Okręgu Wyborczym nr [...] jest niezasadny. Prokurator uznał, że potrzeba i konieczność przeprowadzeniaawnioskowanych dowodów nasuwa poważne wątpliwości, jeżeli się zważy na szczegółowe dane wynikające z opublikowanych danych przez Państwową Komisję Wyborczą. Powyższe dane świadczą, że na kandydata na posła do Sejmu RP z listy nr [...] Komitetu Wyborczego P. – E. S. zostało w obwodzie wyborczym nr [...] w R. oddanych 7 głosów ważnych, natomiast w całym Okręgu Wyborczym nr 20 zostało oddanych

na niego ogółem 259 głosów. Ta liczba głosów jest zbieżna z liczbą głosów ważnie oddanych na niego przez osoby wskazane przez składającego protest i nie zachodzi żadna rozbieżność między danymi wynikającymi z opublikowanych wyników wyborów w obwodzie głosowania nr [...] w R., a ilością wyborców wskazanych przez zainteresowanego, jako głosujących na niego. Zdaniem Prokuratora wątpliwości może budzić jedynie oświadczenie członka OKW nr [...] w R. – A. T., który, jako członek obwodowej komisji wyborczej, miał obowiązek podpisać - zgodnie z wymogiem art. 75 § 5 Kodeksu wyborczego - protokół wyników głosowania w obwodzie, ponieważ był obecny przy jego sporządzaniu. W przypadku gdyby stwierdził rozbieżność między liczbą głosów oddanych na E. S. wynikającą ze sporządzonego protokołu, a liczbą głosów faktycznie oddanych na tę osobę, to powinien zgłosić swoje uwagi i zastrzeżenia do protokołu wyników przeprowadzonych wyborów. Skoro tego nie uczynił, to złożone przez niego oświadczenie, budzi wątpliwości i z tego względu, zostało przekazane do Departamentu Postępowania Przygotowawczego Prokuratury Generalnej. Ponadto Prokurator wskazał, że nawet w przypadku hipotetycznego założenia, że kandydat na posła do Sejmu RP – E. S. nie miał doliczonych do wyniku wyborczego 24 głosów ważnie oddanych, o których w swoim oświadczeniu wspomina członek OKW nr [...] w . – A. T., to doliczenie także i tych głosów, nie miałyby żadnego wpływu na wynik przeprowadzonych wyborów. Uzyskane bowiem przez tego kandydata w Okręgu Wyborczym nr [...] ogółem 259 głosów stanowiło zaledwie 0,05% głosów ważnie oddanych na wszystkich kandydatów w powyższym okręgu wyborczym i nie dawało Komitetowi Wyborczemu P. żadnych szans na uzyskanie choćby jednego mandatu poselskiego w tym okręgu wyborczym. Dla zdobycia jednego mandatu poselskiego w Okręgu Wyborczym nr [...] - Komitet Wyborczy „K.” musiał otrzymać w wyborach do Sejmu RP 35.418 głosów, zaś Komitet Wyborczy N.. – 49.098 głosów, podczas gdy Komitet Wyborczy P. uzyskał jedynie 18.666 głosów.

Okręgowa Komisja Wyborcza w odpowiedzi na protest, zauważyła, że wniesiony protest oparty jest na przekonaniu skarżącego, iż wyborcy składający oświadczenie faktycznie oddali swoje głosy na niego, a OKW nr [...] w R. błędnie podała wyniki głosowania. Okręgowa Komisja Wyborcza wskazała na dane z

głosowania zawarte w protokole z głosowania w obwodzie, sporządzonym przez Obwodowa Komisję Wyborczą nr [...] w R. i dostarczonym do Okręgowej Komisji Wyborczej w W., z których wynika, że liczba wyborców, którzy otrzymali karty do głosowania wynosi 826 osób, tyle również kart wyjęto z urny, nie stwierdzając kart nieważnych, natomiast głosów nieważnych było 21.

Na listę nr [...] Komitetu Wyborczego P., na wszystkich kandydatów oddano łącznie 44 głosy, z czego przy nazwisku wnoszącego protest, tj. kandydata umieszczonego na poz. 18 zaznaczono „0” głosów, natomiast na kandydata na poz. 17 – G. A. 31 głosów. W ocenie Komisji nie można pominąć możliwości popełnienia omyłki przy wprowadzaniu danych do protokołu. OKW stwierdziła jednak, że liczba możliwych głosów oddanych na niego nie mogła mieć jakiegokolwiek znaczenia dla ustalenia wyników głosowania w okręgu wyborczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wstępnie i ogólnie trzeba wskazać, że zgodnie z art. 101 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej wyborcy przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyborów na zasadach określonych w ustawie. Zasady i tryb przeprowadzania wyborów do Sejmu i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej oraz warunki ważności tych wyborów określa ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy. Zasady te zawarte zostały w przepisach ogólnych art. 82 i art. 83 zamieszczonych w rozdziale 10 działu I Kodeksu wyborczego oraz - w odniesieniu do wyborów do Sejmu - w przepisach szczególnych art. 241-243 zamieszczonych w rozdziale 8 działu III tego aktu, do których odsyła (w kwestii wskazania sądu właściwego do rozpoznania protestu oraz zasad jego wnoszenia i trybu rozpoznania) art. 83 Kodeksu wyborczego. W świetle art. 82 § 2-5 Kodeksu wyborczego prawo wniesienia protestu przysługuje wyborcom, których nazwiska są umieszczone w spisie wyborców oraz przewodniczącemu właściwej komisji wyborczej i pełnomocnikowi wyborczemu. Sam protest wyborczy zdefiniowany zaś został w art. 82 § 1 Kodeksu wyborczego jako protest przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby. Takie określenie protestu wyborczego koresponduje z brzmieniem art. 101 ust. 2 Konstytucji RP, a jego konsekwencją jest zawarty w

punktach 1 i 2 art. 82 § 1 Kodeksu wyborczego katalog zarzutów, na jakich można oprzeć protest. Są nimi: 1/ dopuszczenie się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalanie wyników głosowania lub wyników wyborów oraz 2/ naruszenie przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalania wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów.

Wnoszący protest zarzucił nieprawidłowe ustalenie wyników głosowania przez Obwodową Komisję Wyborczą nr [...] w R., która ustaliła, że na składającego protest kandydata nie głosował żaden wyborca, podczas gdy wnoszący protest dołączył do protestu siedem oświadczeń osób, potwierdzających oddanie głosu na tego kandydata, które uprawdopodobniały naruszenie art. 228 § 1 Kodeksu wyborczego.

Wobec powyższego, Sąd Najwyższy przeprowadził postępowania dowodowe, dopuszczając dowód z oględzin ważnych głosów oddanych w Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] w R., celem ustalenia głosów oddanych na kandydata E. S. z Listy nr [...] - Komitetu Wyborczego P..

Sąd Rejonowy w Pruszkowie dokonał w dniu 27 listopada 2015 r. ponownego przeliczenia kart wyborczych z Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] w R., stwierdzając m.in., że: na KW P. (lista numer [...]) oddano 44 głosy - wszystkie ważne, zaś spośród głosów oddanych na Komitet Wyborczy P. (lista numer [...]) oddano:

1. na J. P. 10 głosów,
2. na D., S. 2 głosy,
3. na R. R. 1 głos,
4. na E. S. 31 głosów.

Przeprowadzone dowody w pełni potwierdziły zarzut protestu, pozwalając na stwierdzenie, że na wnoszącego protest oddano łącznie 31 głosów, które Komisja błędnie przypisała A. G..

Tym samym należało wyrazić opinię o zasadności zarzutu protestu. Jednocześnie, należało stwierdzić, że uzyskane przez kandydata do Sejmu RP – E. S. w Okręgu Wyborczym nr [...] ogółem 259 głosów stanowiło 0,05% głosów

ważnie oddanych na wszystkich kandydatów w powyższym okręgu wyborczym i nie mogło dać Komitetowi Wyborczemu P. szans na uzyskanie choćby jednego mandatu poselskiego w tym okręgu wyborczym (dla zdobycia jednego mandatu poselskiego w tym Okręgu - Komitet Wyborczy „K.” musiał otrzymać w wyborach do Sejmu RP - 35.418 głosów, a Komitet Wyborczy P. - 49.098 głosów, podczas gdy Komitet Wyborczy P. otrzymał jedynie 18.666 głosów).

Tak więc wykazane naruszenie Kodeksu wyborczego nie miało wpływu na wynik wyborów.

Tym się kierując, na podstawie art. 243 § 2 Kodeksu wyborczego, orzeczono jak w postanowieniu.